

هولوکاست در سینما

بخش نخست

مهدی فلاح‌صابر

هولوکاست چیست؟

هولوکاست یا به عبارت دیگر کشتار یهودیان در طول جنگ جهانی دوم آن هم به دست نازی‌ها سوژه‌ی است که تا کنون هزاران فیلم مستند و سینمایی، تئاتر و مجموعه‌ی تلویزیونی بر اساس آن ساخته و به زبان‌های مختلف ترجمه شده و در کشورهای مختلف دنیا به‌ویژه در کشورهای غربی به نمایش درآمده و همچنان نیز ادامه دارد. بر اثر تکرار و گستردگی تبلیغات رسانه‌ی صهیونیسم، هولوکاست به عنوان یک رویداد واقعی و تاریخی و مهم‌تر از همه غیرقابل انکار به مردم و افکار آن‌ها القا شده است در حالی که هیچ سند معتبر و موثقی در این باره وجود ندارد. در همین راستا فیلم‌های ساخته‌شده درباره‌ی این موضوع برای اقشار مختلف مردم در کشورهای جهان سوم به نمایش درآمده و با این بمباران گسترده‌ی تبلیغاتی بیننده‌ی از همه جا بی‌خبر آن را به عنوان یک واقعیت می‌پذیرد. هولوکاست امروزه نه تنها به عنوان بزرگ‌ترین سلاح تبلیغاتی نظام سلطه‌ی جهانی مطرح شده بلکه تمامی جنایات آمریکا، اروپا و اسرائیل در ممالک اسلامی به‌وسیله‌ی آن توجیه می‌شود؛ آن‌چنان که ارتش‌های متجاوز اسرائیل در فلسطین و آمریکا و متحدانش در عراق و افغانستان وحشیانه‌ترین کشتارها را علیه مردم بی‌دفاع اعمال می‌کنند. به همین دلیل حرفه‌ی‌ترین و ورزیده‌ترین عوامل

با تخصص‌های گوناگون در زمینه‌های فرهنگی و هنری و حتی سرشناس‌ترین کارگردانان و بازیگران به کار گرفته شدند تا افکار عمومی دنیا را تحت‌الشعاع قرار دهند. در این مطلب سعی شده تا تاریخ این افسانه‌پردازی را در ساخت فیلم‌های سینمایی، تلویزیونی و مستند مورد بررسی و کنکاش قرار داده تا در نهایت به طرح این پرسش برسیم که چرا تاوان افعال یهودستیزانه‌ی اروپاییان را باید فلسطینیان به قیمت از دست دادن جان و مال و خانه و کاشانه‌ی خود بپردازند.

سینمای صهیونیستی

رسانه‌ی سینما به عنوان بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین رسانه‌ی سیاسی - تبلیغاتی صهیونیسم جهانی مانند سایر رسانه‌های ارتباط جمعی بعد از دهه‌ی ۱۹۴۰ میلادی، همواره در اختیار تبلیغ اهداف صهیونیستی قرار داشته و با بررسی تاریخ سینما مشاهده می‌شود که در مورد وقایع قبل و بعد از جنگ جهانی دوم، سوژه‌ی یهودی رنج‌کشیده و یهودی مظلوم چگونه در اشکال مختلف داستانی به کار گرفته شده است. همین سوژه‌ی رنج یهود، نداشتن تأمین جانی یهود و کشتار یهود و مهم‌تر از همه یهودستیزی پس از جنگ جهانی دوم، بیش‌ترین و مؤثرترین نقش را در جهت منافع صهیونیسم جهانی به‌ویژه راه انتقال یهودیان به سرزمین

فلسطین داشته است. صهیونیسم جهانی امروزه از راه چنین سوژه‌هایی نان می‌خورد و خود را وارث و بازمانده‌ی نسلی می‌داند که بنا بر ادعای آن‌ها به وحشیانه‌ترین شکل به قتل رسیده‌اند.

روایت هولوکاست توسط هالیوود

پس از جنگ جهانی دوم، تبلیغات گسترده‌ی صهیونیست‌ها در مورد هولوکاست به تدریج جنبه‌ی عمومی پیدا کرد و توجه مردم جهان به خاطر ظلمی که بر یهودیان رفته بود به این قضیه جلب شد.

اولین تصاویر در مورد هولوکاست که به مردم اروپا و آمریکا و سایر کشورها نشان داده شد به صورت فیلم‌های خبری بود. این فیلم‌ها شامل تصاویری از سختی‌ها و مصایب بی‌رحمانه‌ی اردوگاه‌های کار اجباری بود که به ظاهر از آرشینو نازی‌ها بیرون آورده شده و یا به‌وسیله‌ی نیروهای متفقین فیلمبرداری شده بود. فیلم‌های مذکور شامل تصاویری مخوف و ترجم‌برانگیز بود و با دقت تمام و خیلی با هدف تصاویر پشته‌هایی از هزاران جسد عریان و گروه‌هایی از زندانیان که به دلیل سوءتغذیه به شکل اسکلت درآمده و در خوابگاه‌های کوچک در کنار هم بودند را نشان می‌داد. این تصاویر هم‌چنین نشان می‌داد که تعداد زیادی از اسرا سرگردان بوده و در میان زباله‌ها به دنبال غذایی برای رفع

گرسنگی بودند و هم‌چنین قطارهایی پر از زندانیان را.

هدف صهیونیسم جهانی از نشان دادن این فیلم‌ها به مردم که بعدها به سایر مناطق جهان کشانده شد تبلیغ در مورد مصایب یهودیان و یهودستیزی بود که پس از جنگ دوم جهانی بیش‌ترین نقش را در مسیر انتقال یهودیان به سرزمین فلسطین داشت. به این ترتیب نمایش این گونه فیلم‌ها به گونه‌ی جهت‌دار و تبلیغاتی در مورد افسانه‌ی هولوکاست بستری مناسب برای تولید و تهیه‌ی فیلم‌های سینمایی به صورت سفارشی و نگارش کتاب‌های تاریخی جعلی را فراهم آورد.

در اواخر دهه‌ی ۱۹۴۰ میلادی بسیاری از فیلم‌های ساخته‌شده در هالیوود به مسئله‌ی یهودستیزی و نفرت از یهودیان می‌پرداخت. در سال ۱۹۴۷ فیلمی به نام «آتش متقابل» ساخته‌ی «داوارد دمیتریک» در سینماها به نمایش درآمد. این فیلم داستان کشته شدن یک یهودی به دست سه سرباز آمریکایی در یکی از هتل‌های شهر نیویورک است. در فیلم سربازی خشن به نام «مونتگمری» با بازی «رابرت رایان» همراه دو نفر از دوستانش مردی یهودی را به شدت مورد ضرب و شتم قرار داده و او را به قتل می‌رسانند. پلیس با شواهد و مدارکی اندک تحقیقات خود را آغاز

می‌کند یکی از سربازان در بازجویی‌ها از خود ضعف نشان داده و به دست مونتگمری کشته می‌شود فرماندهان ارتش می‌دانند که آن‌ها گناهکار هستند ولی مونتگمری هر بار به نحوی از چنگال قانون فرار می‌کند. سرانجام یک گروه‌بان ارتش با بازی «رابرت میچم» به‌شخصه جمع‌آوری مدارک را به عهده گرفته و به کمک پلیس مونتگمری را دستگیر می‌کند. فیلم آتش متقابل از زمانی به همین نام نوشته‌ی «ریچارد بروکس» اقتباس شده ولی در این کتاب فرد مقتول یهودی نیست بلکه یک همجنس‌باز است که به پیشنهاد کارگردان فیلم داستان تغییر کرده است. در این فیلم به‌طور مستقیم به یهودستیزی پرداخته نمی‌شود اما در نهایت یهودی مظلوم معرفی می‌شود. در همین سال فیلمی به نام «قول مردانه» ساخته‌ی «لیا کازان» نیز به نمایش درآمد. این فیلم در ایران با نام «معاهده‌ی شرافتمندانه» نمایش داده شد. داستان فیلم درباره‌ی روزنامه‌نگاری است که قصد دارد با نوشتن یک‌سری مقاله به افشگری درباره‌ی گرایش‌های یهودستیزی بپردازد ولی در این امر موفق نمی‌شود. او تظاهر به یهودی بودن می‌کند تا تجربه‌ی دست اول از خطاکاری‌ها و خصوصت متعصبان مذهبی علیه یهودیان به دست آورد. این فیلم به ما نشان می‌دهد که کارگردان با تعصب از یهودیت یاد کرده و یهودستیزی را برابر با ضدآمریکایی

بودن می‌داند. این فیلم با تبلیغات بسیار در ۲۴ هفته‌ی اول نمایش بالغ بر ۶۰۰ هزار دلار فروش داشت که در زمان خود بی‌سابقه بود. در سال ۱۹۴۸ طبق آمارهای منتشره توسط دانشگاه تیزبورک اعلام شد که تماشاگران این فیلم دید مثبتی نسبت به یهودیان پیدا کردند. در این سال‌ها هالیوود به مسایل پس از جنگ می‌پرداخت که اصلی‌ترین موضوع آن انتقال و بازگشت سربازان به وطنشان بود. در این میان تنها یک فیلم آمریکایی مربوط به مسایل آوارگان جنگی اروپا که در کشورهای مختلف سرگردان بودند، ساخته شد. این فیلم با نام «جست‌وجو» در سال ۱۹۴۸ به کارگردانی «فرد زینه‌مان» در مورد کودکان یتیم و آواره‌ی جنگ بود. در این فیلم پسر بچه‌ی اهل چک را می‌بینیم که صحبت نمی‌کند و دختری به نام «مریام» را شاهدیم که به دنبال مادرش می‌گردد و پس از یافتن لباس مادرش در بین کشته‌ها به مرگ وی پی می‌برد. در سکانس پایانی فیلم نشان داده می‌شود که گروهی آن‌ها را به فلسطین می‌برند. در این صحنه در پس‌زمینه ستاره‌ی بزرگ داوود مشاهده می‌شود و کودکان با چهره‌ی مفرور و مصمم عازم سرزمین فلسطین هستند و با هم یکصدای یک سرود عبری می‌خوانند ■

ادامه دارد